

Representantordningen

- Representantens rolle sett opp mot omsorgsansvarlig

Marianne Hegg
seniorrådgiver, vergemålsavdelingen

Statsforvalteren i Oslo og Viken

1

Hva er representantordningen?

- Representantordningen er en egen vergemålsordning for enslige mindreårige asylsøkere.
- Det er statsforvalteren som er ansvarlig for ordningen – og Statsforvalteren i Oslo og Viken har et særskilt nasjonalt ansvar.
- Statsforvalteren samarbeider med andre offentlige instanser som kommer i kontakt med enslige mindreårige asylsøkere.
- Representantordningen er hjemlet i utlendingsloven, og skiller seg på denne måten fra den øvrige vergemålsordningen.

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 2

2

Enslige mindreårige asylsøkere (EMA):

- er under 18 år,
- søker beskyttelse,
- er i Norge uten foreldre eller andre med foreldreansvar,
- har rett til å få oppnevnt representant

Foto: Shutterstock

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 3

3

Hvem har rett på representant?

Utlendingsloven § 98 a: mindreårig – søker om beskyttelse – er i Norge – er her uten foreldre eller andre med foreldreansvar

Andre tilfeller:

- Hvis den/de med foreldreansvar ikke er i stand til å ivareta barnets interesser
- Begrenset oppholdstillatelse i menneskehandelssaker, refleksjonsperiode.
- Tidsbegrenset midlertidig oppholdstillatelse- brukes på de mellom 16 og 18 år.
- Avslag på søknad om beskyttelse: hvis man fortsatt er under 18 år.

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 4

4

Representantens oppgaver – utlendingsloven § 98d

Representanten skal «ivareta den mindreåriges interesser i saken og ellers utføre de oppgaver som tilkommer en verge i henhold til annen lovgivning»

I asylsaken skal representanten blant annet

- være til stede ved de samtaler myndighetene har med den mindreårige,
- bistå den mindreårige ved undersøkelser om identitet, alder mv.,
- bistå den mindreårige i forbindelse med oppsporing av foreldre eller andre omsorgspersoner, og
- ha kontakt med den mindreåriges advokat og holde seg underrettet om fremdrift i saken.»

© Statsforvalteren Oslo og Viken 5

5

Hva er representantens oppgaver?

BE AN
ACTIVE
LISTENER

- Representanten skal påse at den mindreåriges omsorgsbehov blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte, men representanten har ikke ansvar for den mindreåriges forsørgelse og daglige omsorg.
- Ta tilbørlig hensyn til den mindreåriges nasjonale, språklige, religiøse og kulturelle bakgrunn.
- Representanten må ta hensyn til barnets mening i tråd med barnets alder og modenhet (utlendingsloven § 98 e).

Foto: Shutterstock

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 6

6

Representantens rolle når barnet bor på omsorgssenter/mottak

Representanten skal:

- Sikre at den mindreårige får forsvarlig omsorg.
  - Ingen entydig definisjon på "forsvarlig omsorg".
  - Avhenger av barnets behov.
  - Barnevernloven § 4-12 → melde fra til barnevernet dersom der er alvorlige mangler ved den daglige omsorgen.
  - Ikke ivareta omsorgsoppgaver, f.eks. å handle mat eller klær for barnet.
- Sikre at mottaket/omsorgssenteret følge opp individuelle behov.
- Sikre at den mindreårige får skole- og aktivitetstilbud.
  - Klage hvis barnet ikke mottar rettigheter etter opplæringslova.
  - Ikke utøve omsorgsoppgaver, f.eks. å følge barnet til skolen eller hjelpe barnet med lekser.

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 7

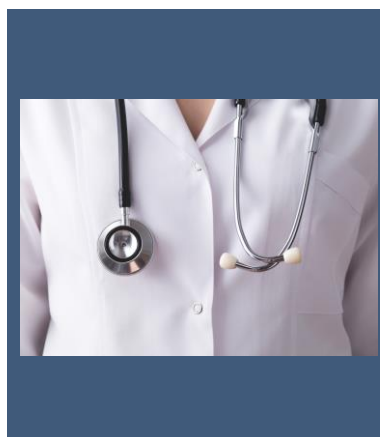
7

Representantens rolle når barnet bor på omsorgssenter/mottak

Representanten skal:

- Bidra til kartlegging.
  - Påse at omsorgsansvarlig kartlegger.
  - Representanten skal få lese, komme med innspill og signere.
- Sikre at den mindreårige får forsvarlig helsehjelp.
  - Ta avgjørelser om helse som ligger til foreldrens ansvaret.
    - F.eks. å søke om fastlege før barnet blir 16
  - Klage dersom barnet ikke mottar rettigheter etter helselovgivningen.
  - Holde seg orientert om barnets helsetilstand.
  - Ikke utøve omsorgsoppgaver, f.eks. å følge barnet til legetime eller pleie barnet ved sykdom.

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 8

8

Representantens rolle når barnet bosettes

Representanten skal:

- Bidra til kartlegging
  - Har barnet spesielle behov/hensyn ved bosetting?
  - Hva er barnets ønsker ved bosetting?
- Søke om barnetrygd
- Bistå med å fremskaffe ID-papirer
- Gi beskjed til Statsforvalteren dersom barnet får oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent opphold → barnet skal da få verge.

For mer informasjon om bosetting, se:

<https://www.imdi.no/planlegging-og-bosetting/>

Foto: Microsoft 365

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 9

9

Representantens rolle når barnet bor på privat bosted

Representanten skal:

- Gis anledning til å uttale seg om en eventuell flytting.
- Være involvert i bosettingsprosessen.
- Påse at bekymringsmelding sendes til barneverntjenesten.
- Se til at barnet får den omsorgen barnet har krav på av kommunen hvor barnet bosettes.

For mer informasjon om bosetting utenfor omsorgssenter i asylsøkerperioden, se:

https://www.bufdir.no/Barnevern/enslige_mindrearige_asylsokere_og_flyktninger/retningslinjer/Om_statlig_barnevernmyndighets_omsorgstilbud_til_enslige_mindrearige_asylsokere_under_15_ar/Bosetting/

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 10

10

Klage - hvem skal klage og i hvilke tilfeller skal man klage?

- Representanten har partsrettigheter.
- Barn over 15 år har selvstendige partsrettigheter.
- Representanten kan:
  - Instruere advokaten på vegne av den mindreårige
  - Ta stilling om det skal klages på f.eks.:
    - Vedtak:
      - NAV og UDI mv.
    - Manglende helsehjelp og/eller ikke mottatt rettigheter etter helselovgivningen
    - Forhold som ikke er godt nok fulgt opp av omsorgsansvarlig.
      - Dersom mottaket ikke overholder sine forpliktelser, f.eks. hvis den mindreårige forsvinner → klag til UDI.

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 11

11

Bekymring om representantens arbeid

- Statsforvalteren skal føre tilsyn med vergene i sitt område, jf. vergemålsloven § 6.
- Planlagte tilsyn og hendelsesbaserte tilsyn.
- Meld fra om du mener en representant ikke utfører sine oppgaver.
- Kontaktinformasjon finnes på www.statsforvalteren.no.

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 12

12

Meldeplikt for omsorgsansvarlig

Mottak/omsorgssenter skal varsle statsforvalteren og barneverntjenesten om enslige mindreårige med følgeperson.

Mottaket/omsorgssenteret skal varsle statsforvalteren og barneverntjenesten om en enslig mindreårig er uten representant.

Foto: Microsoft 365

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 13

13

Hvem skal sende flyttemelding?

Melding til ny/gammel statsforvalter ved flytting til nytt vergemålsdistrikt:

- Representant og verge skal orientere statsforvalteren ved flytting til nytt embete, og opplyser om det bør oppnevnes ny representant eller verge.
- Mottak og omsorgssenter skal melde fra til statsforvalteren ved flytting til nytt mottak i annet distrikt, slik at sak snarest kan overføres til ny statsforvalter.

Melding om adresseendring til skatteetaten:

- Oppnevnt representant eller verge skal sende flyttemelding til skatteetaten dersom barnet flytter og får ny adresse.

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 14

14

Hvem skal varsle om forsvinning?

- Omsorgsansvarlig skal varsle lokalt politidistrikt, barneverntjenesten og advokat samt UDI når det er grunn til å tro at den mindreårige har forsvunnet.
- Representanten skal påse at omsorgsansvarlig varsler om at barnet er forsvunnet.
- Representanten skal varsle statsforvalteren om at barnet er forsvunnet.

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 15

15

Finn mer informasjon om representantordningen her

www.statsforvalteren.no

www.vergemal.no

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 16

16